

SPIERZIEKTEN CENTRUM NEDERLAND

Jaarverslag 2024

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	2
2.	Spierziekten Centrum Nederland	3
3.	De koers naar 2025-2030.....	5
4.	Thema 1: Trialreadiness	6
4.1.	Registratie aan de ron.....	6
4.2.	Gestandaardiseerde uitkomstmaten en zorgmonitoring-tool.....	6
5.	Thema 2: Nieuwe behandelingen	8
6.	Thema 3: Talentbehoud	10
6.1.	Symposia en thesis award.....	10
6.2.	Website en mentorprogramma.....	10
6.3.	Hoogleraren.....	11
7.	De beste zorg voor de patiënt	12
7.1.	Expertise websites.....	12
7.2.	Richtlijnen	12
7.3.	EURO-NMD, de Europese samenwerking.....	13
8.	Financiën	14

1. Voorwoord

De ambitie, ofwel missie van Spierziekten Centrum Nederland is het significant verbeteren van de kwaliteit van leven en participatie van patiënten met spierziekten in Nederland door innovatieve behandelingen te implementeren, gebaseerd op baanbrekend wetenschappelijk onderzoek. Met een focus op trial readiness, nieuwe behandelingen (treatment readiness) en talentbehoud hebben we ook in 2024 weer ingezet op samenwerking en innovatiekracht binnen het spierziektenveld. Het SCN staat daarbij op een keerpunt in de zorg voor neuromusculaire aandoeningen. De uitbreiding van de focus op fundamenteel onderzoek naar op termijn ook de implementatie van oorzakelijke behandelingen stelt ons voor nieuwe uitdagingen.

Het dagelijks bestuur is in 2024 daarom gestart met een ronde langs de velden rondom het kernthema nieuwe behandelingen. De 6 universitaire neuromusculaire centra gaven input over de hoopgevende ontwikkelingen rondom nieuwe behandelingen en ook over de bijbehorende impact en uitdagingen. We bespraken de rol die SCN kan spelen bij snelle beschikbaarheid en implementatie van deze behandelingen, waarbij we willen waarborgen dat voor alle patiënten met spierziekten de juiste zorg op de juiste plaats beschikbaar blijft. In 2025 zullen we de ronde vervolgen bij onze partners en intussen werken we als bestuur aan ons meerjaren-beleidsplan getiteld “van Trial Readiness naar Treatment Readiness.” We hopen dit plan, samen met onze partners in het spierziektenveld, te bekrachtigen tijdens onze tweejaarlijkse werkconferentie op 13 juni 2025.

Ondertussen werd ook op de andere thema's volop ingezet. CRAMP 2.0 werd gelanceerd en er werd gewerkt aan de doorontwikkeling, in samenwerking met het Spierfonds en DHD, waarbij o.a. een projectvoorstel is afgerond voor het valideren van de CRAMP-registratie.

De tweede editie van het Nederlandse neuromusculaire research symposium was opnieuw een unieke gelegenheid voor jong talent om Nederlandse neuromusculaire onderzoekers te ontmoeten en hun werk te presenteren. Dit keer was voorafgaand aan het symposium de primeur van een succesvol netwerk-event voor MYOS (neuroMuscular Young Scientists)-leden. Ook het jaarsymposium zelf werd door de ruim 200 bezoekers weer zeer goed gewaardeerd. Daarnaast is in 2024, in samenwerking met MYOS, heel hard gewerkt aan een nieuwe SCN website, waarbij kennisuitwisseling tussen onderzoeksgroepen beter wordt ingericht en een podium is gemaakt voor het nieuwe mentorprogramma. Het vernieuwde logo is al te zien in dit jaarverslag, de lancering van de site volgt zeer binnenkort.

Wij hopen in 2025, in samenwerking met onze partners, vol ambitie voort te bouwen op weg naar ons doel voor patiënten met spierziekten in Nederland.

Dr. Esther Brusse, Voorzitter Spierziekten Centrum Nederland

2. Spierziekten Centrum Nederland

Missie

Het significant verbeteren van de kwaliteit van leven en participatie van patiënten met spierziekten in Nederland door innovatieve behandelingen te implementeren, gebaseerd op baanbrekend wetenschappelijk onderzoek.

Visie

Dit bereiken we door intensief samen te werken in het veld, snel in te spelen op ontwikkelingen, blijvend te innoveren en door jong talent te boeien en aan ons te binden met hoogwaardige opleidingen en onderzoek.

Het SCN is een uniek samenwerkingsverband van neuromusculaire centra. We zijn sinds 2023 van een gesloten (bestaande uit uitsluitend academische centra) naar een open samenwerkingsverband gegaan, waarin alle zorgorganisaties die zich toelagen op onderzoek en zorg voor patiënten met een zeldzame spierziekte vertegenwoordigd kunnen zijn.

Binnen dit samenwerkingsverband is afstemming over de onderzoeksfocus in expertisegebieden waardoor de aangesloten universitaire neuromusculaire centra excelleren in plaats van concurreren. Ook is op deze manier de connectie tussen onderzoek en zorg gewaarborgd. Dit is van cruciaal belang gebleken voor de nationale en internationale toppositionering van de huidige expertisecentra. Mede hierdoor zijn grote stappen gezet in behandelingen voor neuromusculaire ziekten binnen de SCN-centra en staan we aan de vooravond van meerdere nieuwe behandelingen voor onze patiënten.

De dagelijkse leiding ligt bij het Dagelijkse Bestuur en deze bestaat uit de voorzitter van Spierziekten Centrum Nederland, de directeur en de secretarieel ondersteuner. In het Algemeen Bestuur vertegenwoordigen de leden de neuromusculaire centra van de zeven UMC's in Nederland en verschillende disciplines op het gebied van neuromusculaire ziekten ((kinder)neurologie, (kinder)revalidatie, onderzoek)

In 2024 hebben we afscheid genomen van Sylvère van der Maarel, hoogleraar medische epigenetica aan het LUMC en vertegenwoordiger van de neuromusculaire onderzoekers. Wij zijn hem zeer erkentelijk voor zijn jarenlange waardevolle inzet voor het SCN. Hij werd opgevolgd door Maartje Huijbers, neuroimmunoloog en associate professor op de afdeling humane genetica van het LUMC .

Samenstelling Dagelijks en Algemeen Bestuur

Mariska
Venhovens

Voorzitter:
Esther Brusse

Directeur:
Frank Roos

Dagelijks Bestuur

Umesh Badrising
(Neurologie)
LUMC

Maartje
Huijbers
(Onderzoek)
LUMC

Coen
Ottenheijm
(Onderzoek)
Amsterdam UMC

Jan
Groothuis
(Revalidatie)
Radboudumc

Filip
Eftimov
(Neurologie)
Amsterdam UMC

Ludo
Van der Pol
(Kinderneurologie)
UMCU

Corien
Verschuuren-
Bemelmans
(Klinisch Genetica)
UMCG

Christiaan
Saris
(Neurologie)
Radboudumc

Janneke
Hoeijmakers
(Neurologie)
MUMC+

Nadine van der
Beek
(Neurologie)
Erasmus MC

Michael
Van Es
(Neurologie)
UMCU

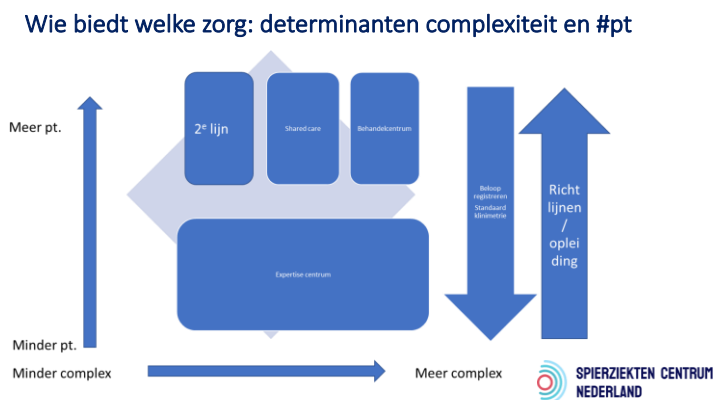
Femke Stoelinga
(Revalidatie)
Amsterdam
UMC

Algemeen Bestuur

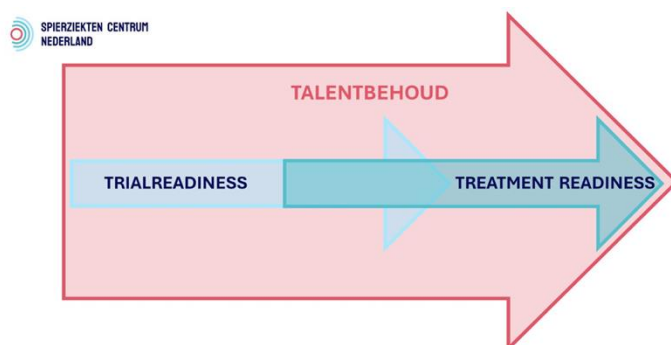

3. De koers naar 2025-2030

SCN werkt, in samenspraak met de patiëntenverenigingen en de fondsen aan 3 kernthema's: trial readiness, nieuwe behandelingen en talentbehoud. We hebben hierbij ingezet op een transformatiestrategie door regie te voeren en actieve samenwerking te entameren in het veld. Het overkoepelende doel voor de komende jaren is, naast toonaangevend onderzoek, immers het veld voorbereiden en klaarmaken voor het implementeren van nieuwe behandelingen. In 2024 is het dagelijks bestuur daarom gestart met een ronde langs de velden rondom dit kernthema nieuwe behandelingen. De 6 universitaire neuromusculaire centra werden bezocht en gaven allen input over de hoopgevende ontwikkelingen rondom nieuwe behandelingen en ook over de bijbehorende impact en uitdagingen. We bespraken de rol die SCN kan spelen bij snelle beschikbaarheid en implementatie van deze behandelingen, waarbij we willen waarborgen dat voor alle patiënten met spierziekten de juiste zorg op de juiste plaats beschikbaar blijft. Met de input van de neuromusculaire expertisecentra werd een discussiestuk opgesteld over gedeelde zorg.

Op basis hiervan heeft het bestuur recent een scenarioplanning rondom nieuwe behandelingen uitgewerkt. In 2025 zullen we de ronde vervolgen bij onze partners en intussen werken we als bestuur aan ons meerjaren-beleidsplan getiteld “van Trial Readiness naar Treatment Readiness.” We hopen dit plan, samen met onze partners in het spierziektenveld, te bekrachtigen tijdens onze tweejaarlijkse werkconferentie op 13 juni 2025.

4. Thema 1: Trialreadiness

Deelname aan trials is vaak een eerste stap naar implementatie van nieuwe behandelingen. We willen daarom maximaal voorbereid zijn op de uitvoering van klinische trials. Deelname aan trials garandeert dat betrokken centra in de ontwikkelfase al kennis opdoen over de nieuwe behandelingen, een internationaal netwerk opbouwen om ervaringen te delen en bij aangetoonde effectiviteit voor vergoeding kunnen deelnemen aan *compassionate use* programma's. Gezondheidszorg-professionals kunnen worden getraind in voor de specifieke trials relevante gestandaardiseerde uitkomstmaten. Op die manier kunnen we vroeg de effectiviteit van behandeling na implementatie van nieuwe behandelingen monitoren en zo bijdragen aan waardegedreven zorg.

Goede en actuele patiëntenregistraties zijn essentieel om succesvol te zijn in de acquisitie en uitvoering van trials. Een goede infrastructuur en klinimetrie, waarmee de centra kennis en ervaring uitwisselen, is hierbij essentieel.

4.1. Registratie aan de bron:

Vanuit onze visie dat registratie bij de bron de toekomst is, is in 2024 verder gewerkt aan de doorontwikkeling van CRAMP (Complete Registratie van Alle Myopathieën en Polyneuropathieën), in samenwerking met het Spierfonds en DHD. In januari 2024 is CRAMP2.0 gelanceerd inclusief dashboards voor datavisualisatie. Er werd een belangrijke verbetering doorgevoerd met de mogelijkheid om patiënten te ontdebellen. Met de invoering van EPIC in het Maastricht UMC+ in 2024, zijn alle universitaire centra straks aangesloten op CRAMP. Ook is in 2024 een eerste pilot gestart m.b.t. data-fairification via een informatiemodel. De volgende essentiële stap bij het in gebruik nemen van CRAMP is het valideren van de CRAMP-registratie. Hiervoor is in 2024 een projectvoorstel geschreven, wat SCN de komende 2 jaar gaat uitvoeren.

4.2. Gestandaardiseerde uitkomstmaten en zorgmonitoring-tool

In de recente verkennende ronde langs de expertisecentra aangaande het thema nieuwe behandelingen, werd vastgesteld dat voor implementatie van nieuwe behandelingen het gezamenlijk gebruik van gestandaardiseerde uitkomstmaten binnen de SCN-centra noodzakelijk is. Daarnaast zijn dit essentiële instrumenten voor waardegedreven zorg: een belangrijke pijler van VWS en potentieel belangrijke indicator in toekomstige discussies rondom vergoeding van dure geneesmiddelen.

Een onderdeel van het bovengenoemd CRAMP-validatie projectvoorstel is het exploreren welke ziekte-overstijgende klinimetrie, via een informatiemodel, op een gestandaardiseerde manier in verschillende ziekenhuizen kan worden ingevoerd en of het aantal data-elementen in CRAMP uitgebreid kan worden met gestandaardiseerde vastlegging van klinimetrie.

Er zijn binnen onze centra diverse instrumenten voor digitale zorgmonitoring ontwikkeld de afgelopen jaren, waarvan een inventarisatie is opgestart. Als volgende stap zal wil SCN inzetten op een gestandaardiseerd gebruik van een aantal van deze instrumenten binnen SCN, wat in belangrijke mate kan bijdragen in de ontwikkeling van zorgnetwerken.

5. Thema 2: Nieuwe behandelingen

Ook in het afgelopen jaar zijn door baanbrekend wetenschappelijk onderzoek in onze centra belangrijke stappen gemaakt in de ontwikkeling van nieuwe behandelingen. Daarnaast zijn we, mede door goede samenwerking, succesvol geweest in het opzetten van of participeren aan trials. Kennis delen is hierbij een belangrijke factor. Ook als het gaat om het veranderende perspectief van de patiënt en de rol van de revalidatiegeneeskunde daarbij. Om de ontwikkelingen rondom nieuwe geneesmiddelen te monitoren is een bestuurslid van SCN afgevaardigd in de Horizonscan van het Zorginstituut.

Bij de implementatie, beschikbaarheid en monitoring van nieuwe geneesmiddelen zijn een groot aantal SCN leden betrokken o.a. in adviesrollen bij vergoedingsdossiers en in een ODAP (Orphan Drug Access Protocol) . In 2024 betrof dit onder meer:

- update weesgeneesmiddelen arrangement eculizumab bij myasthenia gravis.
- beoordeling vutrisiran bij erfelijke transthyrethine-amyloïdose en polyneuropathie in stadium 1 of 2 (ATTRv-PN) voor Zorginstituut Nederland (ZIN)
- duidingsverzoek ZIN over vamorolone bij de ziekte van Duchenne.
- deelname aan flexibele schil commissie WEES in kader ODAP traject met duidingsverzoek van CieBAG over Tofersen(ALS).
- sluistraject bij nieuwe behandelingen bij SMA
- sluistraject bij nieuwe behandeling M Pompe

Rondom de ontwikkeling van zorgnetwerken is SCN actief betrokken als stakeholder van het project Spierziekten Zorgnetwerk. Daarnaast is in 2024 de pilot Noord Nederland opgestart in samenwerking met het UMCU en het Radboudumc, om te onderzoeken hoe de neuromusculaire zorg in Noord-Nederland , na het wegvallen van het UMC Groningen als expertisecentrum, optimaal geborgd blijft. Ook hierbij wordt nauw samengewerkt met het Spierziekten Zorgnetwerk, o.a. door gezamenlijk pilot regio's te kiezen.

Deze ontwikkelingen rondom netwerkzorg zijn een essentieel onderdeel voor de implementatie van nieuwe behandelingen, waarbij voor alle patiënten met spierziekten de juiste zorg op de juiste plaats gewaarborgd moet zijn

De recente ronde langs de velden rondom het thema nieuwe behandelingen werd reeds besproken in hoofdstuk 3. Met de stappen die afgelopen jaar gezet zijn als basis, heeft SCN zich ten doel gesteld in de tweede helft van 2025 een breed gedragen meerjarenbeleid op dit thema te hebben, waardoor de kwaliteit van leven en participatie van alle patiënten met spierziekten verbeterd wordt.

Voor de ontwikkeling , implementatie en beschikbaarheid van nieuwe behandelingen is samenwerking cruciaal, door zowel onderzoekers en zorgverleners als patiëntenverenigingen en fondsen. SCN was dan ook zeer verheugd om, op initiatief van Spierziekten Nederland, tijdens het afscheidssymposium van haar directeur Marcel Timmen, mede ondertekenaar te zijn van de intentieverklaring verbetering toegang tot weesgeneesmiddelen, gezamenlijk met Spierziekten Nederland, Spieren voor Spieren, het Prinses Beatrix Spierfonds, de Nederlandse Vereniging van Revalidatieartsen (VRA), de Patiëntenfederatie en VSOP.

6. Thema 3: Talentbehoud

Geen baanbrekend onderzoek en geen excellente zorg of nieuwe behandelingen voor onze patiënten zonder enthousiaste en getalenteerde mensen, die zich kunnen doorontwikkelen in het veld. Talentbehoud en talentontwikkeling zijn daarom altijd een belangrijk doel geweest voor SCN en vergen in deze tijden van schaarste extra aandacht. Daarnaast is het, juist in de transitie naar treatment-readiness, belangrijk deskundige zorgprofessionals op te leiden voor alle geledingen van het zorgnetwerk.

6.1. Symposia en thesis award

In januari vond de succesvolle tweede editie van het neuromusculair (preklinisch) research symposium plaats. Met voorafgaand een MYOS netwerk-event. Jonge onderzoekers presenteerden op het symposium hun werk en konden netwerken met onderzoeksleiders en klinici uit het land. De verbinding tussen klinici en preklinici werd verder gezocht door een samenvatting van het research symposium te agenderen op het traditionele klinisch neuromusculair symposium een dag later, hetgeen zeer goed gewaardeerd werd.

Tijdens bovengenoemde symposia werd ook weer de jaarlijkse thesis award uitgereikt voor het beste klinische en preklinische proefschrift. Dit geeft zichtbaarheid aan het onderzoek en versterkt het onderzoeks-CV, waardoor men competitiever wordt binnen subsidierondes, zoals die van de NWO-vernieuwingsimpuls.

6.2. Website en mentorprogramma

Om de aantrekkingskracht van het spierziektenveld verder te vergroten, in het bijzonder voor jonge collega's, werd in overleg met Myos een nieuwe website ontwikkeld, waarin een actieve leeromgeving en een mentorsysteem zijn ingericht. Hieraan is het afgelopen jaar hard gewerkt, in samenwerking met LevelLevel. De vormgeving van website en logo werd daarbij vernieuwd. De nieuwsbrieven, met een steeds groeiende lezersgroep, blijven onderdeel van onze communicatie en ook de expertise-websites (zie H. 7) zijn via de nieuwe site makkelijk terug te vinden.

Daarnaast hebben we nu onze eigen inschrijvings- en betaalmodule voor symposia en bijeenkomsten. De lancering van de nieuwe site wordt in mei 2025 verwacht.

Het doel van het mentorprogramma dat gelijk met de nieuwe website van start gaat, is om getalenteerde jonge onderzoekers (klinisch en preklinisch) in het neuromusculaire veld te ondersteunen en voor te bereiden op een succesvolle carrière na hun promotie/postdoc-onderzoek. De kandidaten voor dit programma worden gekoppeld aan toonaangevende Nederlandse onderzoekers/clinici (de mentoren) met een rijk internationaal netwerk.

6.3. Hoogleraren

Het afgelopen jaar hielden 2 nieuwe hoogleraren hun inaugurele rede:

Op 15 mei aanvaardde professor Pim Pijnappel is zijn ambt als bijzonder hoogleraar cel- en gentherapie, in het bijzonder voor neuromusculaire en metabole aandoeningen in het Erasmus MC. Zijn rede was getiteld; “Behandeling boven bejag. Maatschappelijke ontwikkeling van gentherapie”.

Op 12 september sprak professor Nicol Voermans, hoogleraar neurologie aan het Radboudumc haar rede uit, getiteld “Spierziekten: leven tussen hype en hoop,” waarin zij ook de rol van patiënten bij de behandeling van spierziekten bepleitte.

Ook werd ons bestuurslid, Jan Groothuis, benoemd tot hoogleraar Revalidatiegeneeskunde aan het Radboudumc. Daarnaast is hij benoemd tot hoofd van de afdeling Revalidatie van het Radboudumc. Binnen zijn eigen wetenschappelijk onderzoek richt hij zich op de revalidatie van volwassenen met spierziekten, in het bijzonder gericht op participatie in de samenleving.

7. De beste zorg voor de patiënt

7.1. Expertise websites

Sinds 2021 beschikt SCN over patiëntgerichte websites voor 16 neuromusculaire aandoeningen die samen met de patiëntenvereniging Spierziekten Nederland zijn ontwikkeld. De website voor het CMT/HMSN centrum en het Limb-Girdle Spierdystrofie Centrum zijn in 2021 opgeleverd. Daarnaast zijn er websites speciaal voor Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS Centrum Nederland) en Spinale Musculaire Atrofie (SMA expertisecentrum). Op elke website informeren onze expertisecentra patiënten en zorgverleners over de ziekte, behandelingen en lopend onderzoek naar de ziekte en kan men er terecht voor vragen.

Spierziekte specifieke websites	URL
Facioscapulohumerale Dystrofie (FSHD)	www.fshdexpertisecentrum.nl
Inclusion body-myositis (IBM)	www.ibmexpertisecentrum.nl
Myotone Dystrofie (MD)	www.mdexpertisecentrum.nl
Myasthenia Gravis (MG)	www.mgexpertisecentrum.nl
Limb-Girdle muscular dystrophy (LGMD)	www.lgmdexpertisecentrum.nl
Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS)	www.als-centrum.nl
Charcot-Marie-Tooth (CMT) /HMSN	www.cmtexpertisecentrum.nl
Chronische Idiopathische Axonale Polyneuropathie (CIAP)	www.ciapexpertisecentrum.nl
Chronische Inflammatoire Demyeliniserende Polyneuropathie (CIDP)	www.cidpexpertisecentrum.nl
Ziekte van Duchenne/Becker	www.duchenneexpertisecentrum.nl
Dunnevezelneuropathie	www.dnvexpertisecentrum.nl
Guillain-Barré Syndroom	www.gbsexpertisecentrum.nl
Myositis	www.myositisexpertisecentrum.nl
Ziekte van Pompe	www.pompeexpertisecentrum.nl
Postpoliosyndroom	www.postpolioexpertisecentrum.nl
Spinale Musculaire Atrofie (SMA)	www.smaonderzoek.nl

De spierziekte specifieke websites die voor patiënten en geïnteresseerden beschikbaar zijn.

7.2. Richtlijnen

Een belangrijk instrument bij de missie van SCN voor optimale kwaliteit van zorg voor patiënten met spierziekten, is de ontwikkeling en actualisatie van neuromusculaire richtlijnen. Binnen het bestuur wordt dit door de portefeuillehouder richtlijnen, Umesh Badrising, gecoördineerd. Het afgelopen jaar is de landelijke richtlijn myositis verschenen. Verder hebben we deelgenomen aan de richtlijn Epitheliale Thymustumoren en meegelezen bij het kwaliteitsdocument Energiehuishouding en training bij Spinale Musculaire Atrofie type 2 en 3 en bij het visiedocument en de handleiding - Kwaliteitsdocumenten voor zeldzame aandoeningen.

7.3. EURO-NMD, de Europese samenwerking

Goede patiëntenzorg heeft baat bij samenwerking en kennisdeling op internationaal niveau. Daarom zijn onze zes expertisecentra al vanaf de oprichting aangesloten bij het Europese Referentienetwerk (ERN) voor zeldzame spierziekten, EURO-NMD. Vertegenwoordigers van deze expertisecentra zijn aangesloten bij de *Board of EURO-NMD* (zie tabel). Nederland is met Marianne de Visser en Camiel Verhamme ook goed vertegenwoordigd in de *Executive Committee of EURO-NMD*, verantwoordelijk voor het algemene beleid en de strategische richting van het netwerk en toezichthouder op de activiteiten en voortgang. SCN is officieel het aanspreekpunt namens Nederland voor EURO-NMD en helpt bij de coördinatie en ondersteuning binnen Nederland.

Board members Euro-NMD

Health Care Provider	Representative
Amsterdam University Medical Center	Anneke van der Kooi, Camiel Verhamme
Leiden University Medical Center	Jan Verschuuren
Erasmus Medical Center	Nadine van der Beek
University Medical Center Utrecht	Michael van Es
Radboud University Medical Center	Nicol Voermans
Maastricht University Medical Center +	Janneke Hoeijmakers

8. Financiën

Het financieel jaarverslag 2024 is opgesteld door accountantskantoor Eijkhout & Partners, gevestigd in Nijmegen. Hieruit blijkt dat in 2024 een minimaal verlies is gerealiseerd. Het saldo van baten en lasten over 2024 ad € 1.535 (negatief) wordt geheel in mindering gebracht op de reserves.

Passend bij de subsidieaanvraag aan de gezamenlijke spierfondsen voor 2024 (€82.800) die ten opzichte van 2023 (€125.000) significant is afgenomen, hebben we ingezet op een reductie van de kosten voor going concern resulterend in een afname van de kosten inhuur derden. Daarnaast hebben we vanuit de reserves 30K aangewend voor het ontwikkelen van de nieuwe website.

Het beleid voor de komende jaren is om de reguliere exploitatielasten zo laag mogelijk te houden en innovatieprojecten apart aan te vragen bij de fondsen. We houden een continuïteitsreserve aan van 75K zodat we een jaar aan onze reguliere betalingsverplichtingen kunnen blijven voldoen. Dit is noodzakelijk aangezien onze financiering, voor een belangrijk deel rust op kortlopende subsidieverstrekking van de fondsen. Tot slot is 30K gereserveerd voor een researchproject van de voorzitter. Aan deze reserve wordt jaarlijks 15K toegevoegd vanuit de opbrengst van het jaarlijkse symposium. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de in-kind bijdrage van de voorzitter (een dag per week).